

ANEXA NR. 4 LA H.C.L. nr. 70/29.08.2025

STUDIU DE FUNDAMENTARE (OPORTUNITATE)

privind delegarea gestiunii serviciului public de alimentare cu apă și canalizare prin
concesiune de servicii

Durata concesiunii: 5 ani

I. PREZENTARE GENERALĂ

1. Contextul național și european

Serviciul public de alimentare cu apă și canalizare reprezintă un element fundamental al infrastructurii de utilități publice, fiind reglementat în România prin Legea nr. 51/2006 privind serviciile comunitare de utilități publice și Legea nr. 241/2006 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare. Conform acestor acte normative, autoritățile administrației publice locale au obligația de a organiza, reglementa, monitoriza și controla furnizarea acestor servicii către populație, în condiții de siguranță, continuitate și eficiență.

La nivel european, România este parte la directivele privind apa potabilă și tratarea apelor uzate urbane:

- Directiva 98/83/CE și ulterior Directiva (UE) 2020/2184 privind calitatea apei destinate consumului uman;
- Directiva 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane.

Aceste directive stabilesc standarde de calitate și impun statelor membre obligația de a asigura accesul universal la apă potabilă sigură și la servicii eficiente de canalizare și epurare.

2. Importanța serviciului la nivel local

Comuna Bălești, județul Gorj, are obligația de a garanta accesul cetățenilor la apă potabilă și la servicii de canalizare, în condițiile prevăzute de lege. În lipsa unui operator autorizat sau a unei structuri proprii de gestiune, există riscul ca populația să fie privată de servicii esențiale, ceea ce poate genera:

- probleme de sănătate publică (risc de boli hidrice, contaminări);
- probleme de mediu (poluarea apelor de suprafață și subterane);
- limitarea dezvoltării economice locale (investitorii solicită infrastructură completă).

- reglementările și metodologiile elaborate de ANRSC (Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice).

Studiul a fost fundamentat pe principiile transparenței, obiectivității și proporționalității, astfel încât decizia privind delegarea gestiunii să fie una documentată, justificată și conformă cadrului legal.

2. Sursele de date și documentele analizate

Metodologia a presupus consultarea și analizarea mai multor categorii de documente:

- Documentațiile tehnice puse la dispoziție de Primăria Comunei Bălești: Regulament, Caiet de sarcini, Indicatori de performanță.
- Statistici locale referitoare la gradul de racordare a gospodăriilor la rețeaua de apă și canalizare.
- Date financiare privind cheltuielile curente de întreținere și costurile potențiale ale investițiilor.
- Cadru legislativ – analiza articolelor relevante din legile menționate mai sus.
- Documente de politici publice la nivel național și european: Master Planul județean de apă și canalizare, strategiile Uniunii Europene privind accesul universal la apă potabilă și epurarea apelor uzate.

3. Etapele metodologice

Procesul de lucru a urmat pașii:

a) Inventarierea situației existente

- colectarea informațiilor despre infrastructura tehnică actuală;
- identificarea zonelor deservite și a celor neacoperite;
- analiza stării de funcționare a rețelelor și a stațiilor de tratare/epurare.

b) Analiza cadrului legal

- verificarea compatibilității serviciului cu dispozițiile Legii nr. 51/2006 și Legii nr. 241/2006;
- stabilirea procedurii de atribuire conform Legii nr. 100/2016;
- integrarea prevederilor Codului administrativ privind atribuțiile consiliului local.

c) Identificarea variantelor de gestiune

- gestiune directă de către UAT;
- gestiune delegată prin operator regional;
- gestiune delegată prin concesiune.

d) Analiza comparativă a variantelor

S-a realizat o evaluare pe baza unor criterii precum:

- fezabilitate juridică;
- fezabilitate tehnică;
- impact financiar;
- impact social și de mediu;
- riscuri asumate de autoritate vs. concesionar.

e) Consultarea indicatorilor de performanță

S-a analizat setul de indicatori propuși (Anexa nr. 3), care vor sta la baza contractului de concesiune, pentru a asigura monitorizarea și controlul operatorului.

f) Elaborarea concluziilor și propunerilor

- determinarea variantei optime de gestiune;
- estimarea duratei contractului și a termenelor de atribuire;
- redactarea clauzelor finale (redevență, obligații de investiții).

4. Instrumente și metode de analiză

Pentru o fundamentare riguroasă, au fost utilizate următoarele metode:

- Analiza SWOT (identificarea punctelor tari, punctelor slabe, oportunităților și amenințărilor).
- Analiza cost-beneficiu – pentru compararea avantajelor economice și sociale ale concesiunii.
- Matricea riscurilor – pentru stabilirea modului de distribuire a riscurilor între autoritatea contractantă și concesionar.
- Corelarea cu politicile publice – verificarea alinierii la obiectivele naționale și europene în domeniul apei și canalizării.

5. Concluzie metodologică

Metodologia aplicată permite fundamentarea unei decizii solide, prin:

- raportarea la cadrul legislativ actualizat;
- utilizarea unor instrumente de analiză standardizate;
- integrarea datelor tehnice, economice și sociale.

Această abordare garantează că decizia de delegare prin concesiune este una fundamentată, rațională și adaptată nevoilor reale ale comunității din Comuna Bălești.

III. EVOLUȚIA SERVICIULUI DE ALIMENTARE CU APĂ ȘI CANALIZARE

1. Context general

Serviciul public de alimentare cu apă și canalizare în Comuna Bălești s-a dezvoltat etapizat, în funcție de resursele financiare disponibile și de programele guvernamentale sau județene derulate în ultimii 20 de ani. Lipsa unei strategii integrate și a unui operator specializat a condus la o infrastructură fragmentată, parțial funcțională și subdimensionată față de nevoile actuale ale populației.

Conform Legii nr. 241/2006, serviciul de alimentare cu apă și canalizare are caracter de serviciu public de interes general, obligatoriu pentru autoritățile administrației publice locale. Totuși, la nivelul comunei, serviciul nu a reușit să atingă parametrii de calitate și continuitate stabiliți de legislația națională și europeană.

2. Evoluția rețelei de alimentare cu apă

Primele investiții în rețeaua de apă din Comuna Bălești au fost realizate în perioada 2005–2010, prin programe guvernamentale (PNDL) și prin finanțări de la bugetul local. Acestea au constat în:

- foraje de captare a apei subterane și puțuri de mică adâncime;
- conducte de aducțiune metalice și PVC, cu lungimi totale de câteva zeci de kilometri;
- rezervoare de stocare de capacitate redusă, amplasate în punctele centrale ale comunei;
- stații de pompare de tip clasic, cu randament scăzut și consum energetic ridicat.

Conform Caietului de sarcini, rețeaua de apă este afectată de:

- pierderi tehnologice și comerciale estimate la 25–30%;
- lipsa unui sistem de monitorizare SCADA pentru controlul presiunii și al calității apei;
- grad de acoperire peste 90% din gospodăriile comunei, cu diferențe majore între satul Ceauru unde gradul de acoperire este de 100% și satele periferice, unde rețeaua lipsește pe anumite segmente de drum;
- lipsa branșamentelor individuale în multe cazuri, utilizatorii fiind nevoiți să se racordeze prin soluții individuale proprii.

3. Evoluția rețelei de canalizare

Rețeaua de canalizare a fost dezvoltată mai târziu, după anul 2010, prin proiecte finanțate parțial din fonduri guvernamentale și locale. În prezent:

- rețeaua de canalizare acoperă mai mult de 90% din populația comunei;
- stația de epurare existentă din satul Ceauru este subdimensionată și nu asigură epurarea completă conform normelor de mediu;
- în zonele neacoperite, populația utilizează fose septice vidanțate corespunzător, cu risc de poluare a pânzei freatice;
- lipsesc colectoare principale pentru a integra zonele noi de dezvoltare rezidențială.

Conform Indicatorilor de performanță, obligațiile operatorului viitor vor include:

- extinderea gradului de racordare la minimum 85% din gospodării în termen de 5 ani;
- funcționarea stației de epurare la parametri normali, cu respectarea indicatorilor chimici și bacteriologici stabiliți prin legislația europeană;
- colectarea și transportul apelor pluviale în sistem integrat.

4. Probleme identificate

Din analiza documentelor tehnice rezultă o serie de deficiențe majore:

a) Infrastructură învechită și incompletă

- Conductele existente sunt uzate, generând pierderi mari.
- Rețeaua de canalizare este fragmentară și acoperă doar nucleele centrale.

b) Capacitate de tratare și epurare

- Stațiile actuale pot asigura calitatea apei potabile și cele de epurare a apelor uzate conform normelor UE.

c) Grad de racordare a populației

- Aproximativ 90–95% dintre gospodării sunt racordate la apă și sub 70% la canalizare.

d) Lipsa investițiilor sustenabile

- Bugetul local nu poate acoperi costurile majore de modernizare.
- Lipsa unui operator licențiat ANRSC împiedică atragerea de fonduri nerambursabile.

e) Probleme de mediu și sănătate publică

- Poluarea apelor de suprafață și a pânzei freatice prin evacuări necontrolate.
- Risc de boli hidrice din cauza calității necorespunzătoare a apei.

5. Perspective și direcții de dezvoltare

Potrivit Regulamentului serviciului, viitorul operator va avea obligația să atingă următoarele ținte:

- asigurarea unei continuități a serviciului de minimum 22 ore/zi;
- reducerea pierderilor tehnologice sub pragul de 20% în termen de 5 ani;
- creșterea gradului de racordare la canalizare la cel puțin 80% din gospodării;
- conformarea la indicatorii de calitate a apei potabile și a apelor epurate conform standardelor europene.

6. Concluzie intermediară

Evoluția serviciului demonstrează că:

- infrastructura a fost realizată fragmentar și cu resurse limitate;
- nivelul actual de acoperire și de performanță este sub standardele legale și europene;
- există un decalaj semnificativ între cerințele comunității și capacitatea tehnică și financiară a autorității locale.

Prin urmare, delegarea gestiunii prin concesiune de servicii, pe durata de 5 ani, este soluția realistă pentru a:

- asigura investițiile necesare;
- transfera riscul operațional și financiar către concesionar;
- îmbunătăți calitatea și continuitatea serviciului.

IV. MOTIVE CARE JUSTIFICĂ REALIZAREA DELEGĂRII

1. Obligațiile legale ale autorităților locale

Potrivit art. 2 din Legea nr. 241/2006, serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare se organizează, se gestionează și se află sub responsabilitatea autorităților administrației publice locale. Aceleași prevederi stabilesc că autoritatea locală are obligația de a asigura alimentarea cu apă potabilă și evacuarea/apurarea apelor uzate pentru toți cetățenii.

În paralel, Legea nr. 51/2006 consacră principiul accesului universal și nediscriminatoriu la utilitățile publice, iar Legea nr. 100/2016 prevede că delegarea gestiunii prin concesiune presupune transferul riscului operațional și financiar către operator, în condițiile în care autoritatea locală nu poate asigura aceste servicii prin mijloace proprii.

Astfel, obligațiile legale fac imposibilă amânarea deciziei: serviciul trebuie asigurat, iar gestiunea directă nu este o variantă fezabilă.

2. Situația infrastructurii existente

Rețelele de alimentare cu apă și de canalizare din Comuna Bălești prezintă următoarele caracteristici:

- sunt parțial funcționale, cu grad de acoperire (sub media județeană și națională);
- pierderile de apă în rețea depășesc pragurile admise în mod normal, afectând eficiența și siguranța alimentării;
- gradul de racordare al populației la sistemul de canalizare este sub 70%, ceea ce conduce la evacuări necontrolate și la poluarea mediului;
- infrastructura tehnică necesită modernizare urgentă și investiții semnificative.

Aceste elemente fac imposibilă exploatarea durabilă a sistemului fără un operator profesionist, licențiat și capabil să mobilizeze resurse financiare.

3. Lipsa resurselor proprii

Bugetul local al Comunei Bălești este insuficient pentru:

- lucrările majore de modernizare a rețelelor de apă și canalizare;
- întreținerea continuă a infrastructurii existente;
- dotarea cu echipamente moderne (stații de pompare eficiente, sisteme de monitorizare SCADA, laboratoare de verificare a calității apei).

Astfel, autoritatea locală nu poate susține gestiunea directă. Varianta concesiunii permite atragerea de investiții private și transferarea obligațiilor de finanțare către operator.

4. Necesitatea conformării la standardele europene

România, ca stat membru UE, are obligația de a respecta directivele privind calitatea apei potabile și epurarea apelor uzate urbane. La nivel local, nerespectarea acestor standarde ar putea atrage:

- sancțiuni din partea instituțiilor de mediu;
- pierderea eligibilității pentru finanțări europene;
- riscuri directe pentru sănătatea populației.

Delegarea gestiunii către un operator specializat asigură atingerea standardelor tehnice și de calitate impuse de legislația europeană.

5. Protecția mediului și a sănătății publice

În lipsa unui serviciu complet și funcțional:

- apele uzate neepurate poluează apele de suprafață și subterane;
- fosele septice necontrolate conduc la infiltrații în sol;
- riscurile de boli hidrice și de contaminări bacteriologice cresc semnificativ.

Un operator profesionist, prin investiții și exploatare eficientă, poate diminua aceste riscuri și poate garanta conformitatea cu indicatorii de mediu.

6. Transferul riscurilor și eficiența economică

Unul dintre motivele fundamentale pentru alegerea concesiunii este transferul riscurilor:

- riscul tehnic și operațional (defecțiuni, pierderi de apă, calitatea apei) revine concesionarului;
- riscul financiar (necesitatea investițiilor și costurile de întreținere) este preluat de operator;
- autoritatea locală își păstrează rolul de monitorizare și control, fără a suporta direct pierderile.

Această abordare este conformă cu principiile Legii nr. 100/2016, care prevede că un contract de concesiune presupune asumarea de către operator a unei părți semnificative a riscului de exploatare.

7. Concluzie

Motivele care justifică delegarea gestiunii serviciului public de apă și canalizare în Comuna Bălești sunt:

1. Obligația legală a autorității locale de a asigura serviciul.
2. Infrastructura deficitară și necesitatea unor investiții majore.
3. Lipsa resurselor financiare și imposibilitatea gestiunii directe.
4. Necesitatea conformării la standardele europene și naționale.
5. Protecția mediului și a sănătății publice.
6. Transferul riscurilor și creșterea eficienței economice.

Astfel, delegarea prin concesiune de servicii pe o perioadă de 5 ani este singura soluție viabilă, realistă și sustenabilă pentru garantarea unui serviciu continuu, sigur și eficient.

V. AVANTAJE OBȚINUTE DIN CONCESIONARE

1. Avantaje pentru populația comunei Bălești

1. Acces garantat și nediscriminatoriu la apă potabilă
 - Delegarea gestiunii va asigura extinderea rețelei și racordarea treptată a populației, astfel încât accesul la apă potabilă să devină universal.
 - O gospodărie racordată permanent la rețea înseamnă o creștere directă a calității vieții și o reducere a costurilor de timp și bani pentru cetățeni.
2. Îmbunătățirea calității apei și a continuității serviciului
 - Concesionarul are obligația de a furniza apă conform standardelor de calitate stabilite de legislația națională și europeană.
 - Furnizarea apei minimum 22 h/zi și presiunea constantă elimină situațiile de întrerupere și instabilitate a serviciului.
3. Reducerea riscurilor pentru sănătatea publică
 - Un serviciu modern de canalizare și o stație de epurare funcțională reduc incidența bolilor cauzate de apa contaminată (hepatite, enterocolite).
 - Populația beneficiază de un mediu mai curat și mai sigur.
4. Creșterea confortului și standardului de locuire
 - Racordarea completă la apă și canalizare este o condiție pentru modernizarea locuințelor și creșterea valorii proprietăților.
 - Investitorii imobiliari și noii locatari vor fi atrași în zonele dotate cu infrastructură.

2. Avantaje pentru autoritatea locală

1. Îndeplinirea obligațiilor legale
 - Consiliul Local își îndeplinește rolul prevăzut de Legea nr. 51/2006 și Legea nr. 241/2006, asigurând un serviciu public esențial.
2. Transferul riscului de operare și financiar
 - Primăria nu mai suportă costurile reparațiilor majore, investițiilor sau mentenanței curente.
 - Riscurile tehnice (defecțiuni, pierderi, calitate) și financiare (cheltuieli neprevăzute) trec în sarcina concesionarului.
3. Control și monitorizare prin indicatori de performanță
 - Autoritatea păstrează dreptul de control, verificând respectarea indicatorilor stabiliți (continuitate, presiune, calitate, timpi de intervenție).
 - Consiliul Local poate aplica sancțiuni sau chiar rezilia contractul în caz de nerespectare.
4. Venituri suplimentare la bugetul local
 - Prin clauza de redevență, concesionarul plătește anual un procent din venituri către bugetul comunei.

- Redevența poate fi direcționată spre investiții noi sau întreținerea altor servicii publice.

3. Avantaje pentru operator (concesionar)

1. Acces la o piață locală stabilă și predictibilă
 - Operatorul are garanția unei arii de operare clar definite și a unui număr constant de utilizatori.
 - Contractul de 5 ani asigură stabilitate juridică și economică.
2. Posibilitatea recuperării investițiilor prin tarife reglementate
 - Tarifele sunt avizate de ANRSC, ceea ce conferă predictibilitate.
 - Operatorul are dreptul de a recupera costurile și de a obține profit rezonabil prin exploatarea serviciului.
3. Sprijin instituțional din partea autorităților publice
 - Operatorul beneficiază de colaborare cu autoritatea locală și cu instituțiile județene și centrale.
 - Existența unui cadru legal clar asigură protecția investițiilor.

4. Avantaje economice generale

1. Creșterea atractivității economice a comunei
 - Infrastructura de apă și canalizare modernă este o condiție esențială pentru atragerea investitorilor.
 - Zonele dotate cu utilități sunt primele vizate pentru dezvoltări industriale sau rezidențiale.
2. Crearea de locuri de muncă
 - Operatorul va angaja personal pentru operare, mentenanță, intervenții.
 - Indirect, se vor crea locuri de muncă și în domenii conexe (construcții, servicii, comerț).
3. Creșterea valorii proprietăților
 - Locuințele racordate la rețele publice de utilități își cresc valoarea de piață cu 10–20%.
4. Stimularea pieței locale de servicii și produse
 - Operatorul va contracta lucrări și servicii locale (reparații, materiale, transport).

5. Avantaje de mediu

1. Reducerea poluării apelor de suprafață și subterane
 - Prin funcționarea corespunzătoare a rețelelor și stației de epurare, apele reziduale vor fi tratate înainte de evacuare.
2. Protecția solului și a ecosistemelor
 - Eliminarea foselor septice necontrolate reduce riscul de contaminare a solului.
3. Îmbunătățirea calității vieții
 - Mediul curat înseamnă sănătate publică mai bună, atractivitate turistică și calitate a vieții pentru comunitate.

6. SECȚIA DE VOTARE NAȚIONALE...

1. Corelarea cu politicile naționale și europene
– Concesionarea și modernizarea serviciilor se aliniază la Strategia Națională pentru Dezvoltarea Serviciilor Comunitare de Utilități Publice și la Agenda 2030 ONU.
2. Eligibilitate crescută pentru fonduri nerambursabile
– Un operator licențiat poate accesa mai ușor fonduri europene sau guvernamentale pentru modernizare și extindere.
3. Creșterea credibilității administrației locale
– Implementarea unui serviciu de calitate sporește încrederea cetățenilor în administrația locală.

A D E V E R I N Ț Ă

Prin prezenta, se adeverește că numitul/numita Prin prezenta, se adeverește că numitul/numita

7. Concluzie

....., a fost membru în Biroul Electoral al

Avantajele concesionării pot fi rezumate astfel:

Secției de votare nr. în data de 24.11.2024, cu ocazia organizării

primului tur de scrutin pentru alegerea președintelui României.

- pentru populație – acces la apă sigură, canalizare eficientă, sănătate și confort;
- pentru autorități – îndeplinirea obligațiilor legale, venituri suplimentare și control
- pentru operator – stabilitate contractuală și recuperarea investițiilor;
- pentru mediu și economie – reducerea poluării, atragerea de investiții și locuri de muncă.

Eliberăm prezenta fiind necesară la.....

Prin urmare, delegarea gestiunii prin concesiune nu reprezintă doar o obligație legală, ci și o oportunitate strategică pentru dezvoltarea Comunei Bălești.

VI. INSTITUȚIILE STATULUI CARE AU CA SCOP PROTEJAREA MEDIULUI

1. Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor (MMAP)

Ministerul Mediului este autoritatea centrală cu rol de elaborare a politicilor publice în domeniul mediului și resurselor de apă.

Principalele atribuții:

- elaborează și aplică strategia națională privind protecția mediului și gospodărirea apelor;
- coordonează transpunerea și implementarea directivelor europene în legislația națională;
- aprobă planurile și programele de investiții în infrastructura de apă și canalizare;
- emite politici sectoriale și norme metodologice obligatorii pentru autoritățile locale și operatorii concesionari.

În contextul concesiunii serviciului de apă și canalizare în Comuna Bălești, MMAP are rolul de coordonator strategic, asigurând corelarea investițiilor locale cu obiectivele naționale și europene.

2. Administrația Națională „Apele Române” (ANAR)

ANAR este instituția publică responsabilă de gospodărirea durabilă a resurselor de apă din România.

Rolul său este esențial pentru:

- emiterea avizelor și autorizațiilor de gospodărire a apelor, obligatorii pentru captarea și evacuarea apei;
- monitorizarea calității resurselor de apă de suprafață și subterane;
- stabilirea debitelor minime necesare și a condițiilor de exploatare pentru sursele de apă;
- controlul modului în care operatorii respectă condițiile de autorizare.

Pentru Comuna Bălești, ANAR este instituția care validează sursele de apă și modul de evacuare a apelor uzate, garantând că operatorul concesionar nu va afecta echilibrul natural al resurselor de apă.

3. Agenția Națională pentru Protecția Mediului (ANPM) și Agențiile Județene pentru Protecția Mediului (APM)

ANPM, împreună cu agențiile județene, constituie sistemul instituțional de avizare, autorizare și monitorizare a proiectelor cu impact asupra mediului. Atribuții:

- emit avize de mediu și autorizații integrate de mediu pentru proiectele și activitățile care pot afecta mediul;
- monitorizează implementarea măsurilor de protecție a mediului asumate prin documentațiile de concesiune;
- colectează și raportează date privind calitatea aerului, apei și solului.

În cazul concesiunii, operatorul este obligat să obțină autorizație de mediu pentru activitățile de captare, tratare, distribuție și epurare. APM Gorj are rolul direct de supraveghere a activităților concesionarului din Comuna Bălești.

4. Garda Națională de Mediu (GNM)

GNM este instituția de control și inspecție în domeniul mediului.

Atribuții:

- efectuează controale periodice și inopinate la operatorii de utilități;
- constată abateri și aplică sancțiuni contravenționale sau sesizează organele penale;
- verifică respectarea autorizațiilor de mediu și a indicatorilor de calitate a apei.

Pentru concesionar, Garda de Mediu reprezintă instrumentul de coerciție și disciplină: nerespectarea obligațiilor poate duce la amenzi, suspendarea activității sau rezilierea contractului.

5. Direcțiile de Sănătate Publică (DSP)

DSP-urile sunt instituții aflate în subordinea Ministerului Sănătății, responsabile cu supravegherea sanitară a calității apei potabile.

Roluri:

- efectuează analize periodice ale apei distribuite către populație;
- emit buletine de analiză și pot dispune măsuri de corecție în caz de neconformitate;
- stabilesc normele de igienă și sănătate publică referitoare la apa potabilă.

DSP Gorj are atribuția directă de a verifica dacă apa furnizată cetățenilor din Comuna Bălești respectă standardele bacteriologice și chimice impuse de legislația națională și europeană.

6. Inspectoratele pentru Situații de Urgență (ISU)

Deși rolul principal al ISU este în domeniul intervențiilor la situații de urgență, acestea au competențe și în:

- verificarea siguranței barajelor, rezervoarelor și a instalațiilor de apă;
- gestionarea situațiilor de poluare accidentală;
- coordonarea măsurilor de prevenire a riscurilor naturale sau tehnologice care pot afecta rețelele de apă și canalizare.

Astfel, ISU Gorj este o instituție secundară dar importantă în monitorizarea siguranței infrastructurii de apă și canalizare.

7. Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC)

ANRSC este autoritatea centrală care reglementează, monitorizează și controlează serviciile comunitare de utilități publice, inclusiv apa și canalizarea. Atribuții:

- licențiază operatorii de servicii;
- avizează tarifele de apă și canalizare propuse de operatori;
- monitorizează indicatorii de performanță stabiliți prin contractul de concesiune.

În lipsa unei licențe ANRSC, niciun operator nu poate desfășura activitatea de alimentare cu apă și canalizare. Prin urmare, concesionarul trebuie să obțină și să mențină această licență pe toată durata contractului.

8. Alte instituții cu rol conex

- Consiliul Județean Gorj – sprijină dezvoltarea serviciilor de apă și canalizare prin master planuri și investiții județene.
- Prefectura Județului Gorj – are atribuții de legalitate asupra hotărârilor consiliului local, inclusiv cele privind concesionarea.
- Curtea de Conturi – verifică modul de utilizare a fondurilor publice, inclusiv redevențele și investițiile asumate prin concesiune.

9. Concluzie

Rețeaua instituțională care protejează mediul și reglementează serviciile de apă și canalizare este complexă și complementară.

- Ministerul Mediului și ANAR stabilesc politica și gestionarea resurselor de apă.
- ANPM și APM autorizează și monitorizează.
- Garda de Mediu controlează și sancționează.
- DSP garantează siguranța sanitară a apei.
- ANRSC licențiază operatorul și controlează tarifele.

Pentru succesul concesionării serviciului public de alimentare cu apă și canalizare din Comuna Bălești, colaborarea cu aceste instituții este esențială.

VII. CONCLUZII

1. Necesitatea asigurării serviciului public

Serviciul de alimentare cu apă și canalizare are statut de serviciu comunitar de utilitate publică esențială, fiind indispensabil vieții cotidiene și sănătății populației. Conform Legii nr. 51/2006 și Legii nr. 241/2006, autoritățile publice locale au obligația de a organiza și garanta furnizarea acestui serviciu.

În cazul Comunei Bălești, lipsa unui operator propriu licențiat și infrastructura incompletă fac imposibilă continuarea gestiunii în regim direct.

2. Situația actuală a infrastructurii

Analiza infrastructurii arată:

- grad de racordare de 90% din populație la rețeaua de apă și sub 70% la canalizare;
- pierderi ridicate în rețeaua de apă, estimate la 25–30%;
- stații de tratare și epurare subdimensionate și neconforme cu standardele europene;

- finanțare deficitară din bugetul local, care nu permite investiții majore.

Aceste deficiențe confirmă că soluția actuală nu mai poate continua fără intervenții semnificative.

3. Motivele fundamentale pentru delegare

Din studiile și analizele efectuate reiese clar că:

- Gestiunea directă este imposibilă – nu există licență ANRSC, resurse tehnice și umane;
- Gestiunea prin operator regional nu este aplicabilă în prezent, din lipsa unei structuri funcționale la nivel județean care să poată prelua comuna imediat;
- Concesionarea prin licitație publică este singura opțiune viabilă și sustenabilă.

4. Beneficiile concesionării

Pentru comunitate:

- acces universal la apă și canalizare;
- servicii continue și sigure;
- protecția sănătății publice;
- mediu curat și protejat.

Pentru autoritatea locală:

- îndeplinirea obligațiilor legale;
- transferul riscului operațional și financiar;
- venituri suplimentare prin redevență;
- păstrarea rolului de control și monitorizare.

Pentru operator:

- stabilitate contractuală pe durata a 5 ani;
- posibilitatea recuperării investițiilor prin tarife reglementate;
- sprijin instituțional și juridic.

5. Impact strategic

Concesionarea serviciului contribuie la:

- alinierea la standardele europene privind calitatea apei și tratarea apelor uzate;
- atingerea obiectivelor naționale de dezvoltare a utilităților publice și a indicatorilor de mediu;
- creșterea atractivității economice a comunei pentru investitori și dezvoltatori imobiliari;

- integrarea în Master Planul județean de apă și canalizare, facilitând accesul la finanțări nerambursabile.

6. Recomandarea finală

Pe baza tuturor elementelor analizate – juridice, tehnice, economice, sociale și de mediu – rezultă că delegarea gestiunii serviciului de alimentare cu apă și canalizare prin concesiune de servicii, pe o perioadă de 5 ani, este singura soluție viabilă.

Această decizie:

- respectă cadrul legal și obligațiile asumate de România ca stat membru UE;
- asigură modernizarea infrastructurii și extinderea gradului de racordare;
- protejează sănătatea populației și mediul;
- creează premise pentru dezvoltarea economică locală.

7. Sinteză

- Situația actuală = infrastructură incompletă, resurse insuficiente, risc sanitar și de mediu.
- Problema = imposibilitatea gestiunii directe sau prin operator regional.
- Soluția = concesiune de servicii publice, pe 5 ani, prin procedură de atribuire transparentă, conform Legii nr. 100/2016.
- Rezultatul = servicii moderne, accesibile, sigure și sustenabile pentru întreaga comunitate.

VIII. BENEFICIILE CONCESIONĂRII

1. Beneficii pentru comunitatea locală

a) Acces universal la utilități publice

Prin concesionare, serviciul public va atinge un grad de acoperire mult mai mare:

- racordarea gospodăriilor la apă potabilă poate depăși 95% în 5 ani;
- racordarea gospodăriilor la canalizare poate crește de la sub 70% la peste 80%. Această extindere contribuie direct la îmbunătățirea condițiilor de trai și la ridicarea standardului de viață în Comuna Bălești.

b) Reducerea inegalităților sociale

Accesul uniform la apă și canalizare elimină diferențele între satele centrale și cele periferice. În prezent, locuitorii din zonele neacoperite sunt cei mai afectați. Concesionarul va fi obligat contractual să reducă aceste discrepanțe.

c) Creșterea valorii proprietăților

Imobilele racordate la utilități moderne au o valoare de piață mai mare cu 15–25%.

Concesionarea aduce un beneficiu patrimonial direct locuitorilor, pe lângă confort și sănătate.

2. Beneficii pentru sănătatea publică

a) Reducerea incidenței bolilor transmise prin apă

Un serviciu de apă și canalizare conform standardelor europene elimină riscul de hepatită A, gastroenterite și alte afecțiuni cauzate de apă contaminată.

b) Îmbunătățirea igienei colective

Apa potabilă livrată continuu și sistemul de canalizare funcțional sporesc gradul de igienă în gospodării, școli, instituții publice și spații comerciale.

c) Protejarea categoriilor vulnerabile

Copiii, vârstnicii și persoanele cu boli cronice beneficiază cel mai mult de un serviciu sigur, care previne apariția focarelor de infecții.

3. Beneficii economice și financiare

a) Eficiență bugetară

Primăria nu mai suportă cheltuieli neprevăzute pentru reparații și intervenții. Fondurile locale pot fi orientate către alte investiții (educație, drumuri, dezvoltare rurală).

b) Venituri prin redevență

Bugetul local obține venituri constante din redevența plătită de concesionar. Acestea pot fi utilizate pentru cofinanțări la proiecte sau pentru extinderea altor servicii.

c) Crearea de locuri de muncă

Operatorul concesionar va avea nevoie de personal pentru operare, mentenanță și intervenții. Se creează astfel locuri de muncă directe și indirecte în comună.

d) Creșterea atractivității pentru investitori

O comună cu utilități complete devine atractivă pentru firme și dezvoltatori imobiliari. Prezența rețelelor moderne este o condiție esențială pentru deschiderea de unități de producție, turism sau servicii.

4. Beneficii de mediu

a) Reducerea poluării apelor subterane și de suprafață

Stația de epurare modernizată va preveni descărcarea de ape uzate neepurate în emisari. În prezent, evacuările parțiale constituie o sursă de poluare constantă.

b) Protecția resurselor naturale

Gestionarea eficientă a apei prin reducerea pierderilor și implementarea de tehnologii moderne protejează sursele subterane și de suprafață.

c) Contribuție la obiectivele climatice

Serviciile de utilități eficiente energetic reduc amprenta de carbon și se aliniază la Pactul Verde European.

5. Beneficii instituționale și strategice

a) Respectarea obligațiilor legale și europene

Prin concesionare, comuna se aliniază cerințelor din directivele europene și evită sancțiuni sau proceduri de infringement.

b) Creșterea credibilității administrației publice locale

Implementarea unui serviciu funcțional și modern întărește încrederea cetățenilor în Consiliul Local și în Primărie.

c) Eligibilitate crescută pentru finanțări externe

Un operator licențiat și funcțional poate depune proiecte pentru fonduri europene sau guvernamentale (PNRR, POIM, Programe de Tranziție Justă).

d) Consolidarea relației cu instituțiile de control

DSP, ANPM, ANAR și ANRSC vor putea colabora mai eficient cu un operator profesionist, ceea ce simplifică monitorizarea și conformarea.

6. Beneficii pe termen lung

a) Dezvoltare durabilă

Delegarea prin concesiune creează premisele unei dezvoltări pe termen lung, cu infrastructură funcțională și servicii stabile.

b) Creșterea atractivității locului pentru populație

Comunitățile cu utilități publice complete rețin populația tânără și atrag noi locuitori, reducând fenomenul de depopulare rurală.

c) Integrarea în rețele regionale

Concesiunea pregătește comuna pentru eventuală integrare ulterioară într-un operator regional, în condiții mai bune și cu infrastructură deja pusă la punct.

7. Concluzie

Beneficiile concesionării sunt multidimensionale:

- sociale (acces universal, sănătate publică);
- economice (eficiență, locuri de muncă, venituri la buget);
- de mediu (protecția resurselor, reducerea poluării);
- strategice (credibilitate, finanțări, dezvoltare durabilă).

Concesiunea nu este doar o soluție tehnică de gestionare a serviciului, ci un instrument strategic pentru dezvoltarea Comunei Bălești, aliniat la standardele europene și la obiectivele naționale de protecție a mediului și de modernizare a utilităților publice.

IX. DURATA ESTIMATĂ A CONTRACTULUI

1. Principiul stabilității și predictibilității

Durata contractului de concesiune trebuie să fie suficientă pentru:

- ca operatorul să-și poată recupera investițiile;
- ca autoritatea locală să poată evalua performanța și eficiența operatorului;
- ca populația să beneficieze de un serviciu stabil și predictibil.

În același timp, durata nu trebuie să fie excesiv de mare, pentru a nu limita dreptul de opțiune al comunității și pentru a permite revizuirea condițiilor contractuale în funcție de evoluția legislativă, tehnologică și socială.

2. Cadrul legal

Conform Legii nr. 100/2016 privind concesiunile de servicii, durata contractului se stabilește în funcție de:

- perioada necesară concesionarului pentru a-și recupera investiția;
- complexitatea și amploarea serviciului concesionat;
- gradul de risc transferat operatorului.

Legea nu impune o durată minimă sau maximă absolută, dar stabilește obligația ca durata să fie justificată obiectiv și să nu depășească perioada rezonabilă necesară recuperării investiției.

3. Argumente economice pentru o durată de 5 ani

1. Investițiile necesare sunt de anvergură medie – înlocuirea conductelor cu pierderi mari, modernizarea stației de epurare și extinderea rețelei de canalizare. Acestea pot fi planificate și implementate în 3–5 ani.
2. Recuperarea investițiilor prin tarife reglementate se poate realiza într-o perioadă de 5 ani, fără a suprasolicita populația prin creșteri bruște de preț.
3. Flexibilitate pentru ajustare – durata de 5 ani permite autorității locale să reevalueze situația și să decidă ulterior dacă:
 - prelungește contractul cu același operator, în condiții renegociate;

- o organizează o nouă licitație cu cerințe mai ridicate.

4. Argumente juridice și instituționale

1. Conformitate cu principiul proporționalității – durata de 5 ani este suficientă pentru stabilitate, dar nu generează monopol de lungă durată.
2. Posibilitatea adaptării la evoluția legislației europene – directivele UE privind apa și mediul sunt într-o continuă actualizare; o perioadă rezonabilă permite adaptarea contractului la noile standarde.
3. Control eficient – durata limitată dă autorității locale pârghii mai puternice de control: concesionarul știe că performanța sa va fi evaluată la finalul celor 5 ani, ceea ce îl motivează să respecte indicatorii.

5. Argumente sociale și de mediu

1. Răspuns rapid la nevoile comunității – o durată de 5 ani asigură că investițiile vor fi vizibile și resimțite de populație într-un termen scurt.
2. Evitarea blocării pe termen lung – dacă operatorul nu își respectă angajamentele, comunitatea nu rămâne captivă unui contract de 10–15 ani.
3. Protecția mediului – operatorul are obligația să atingă ținte clare de reducere a poluării și de conformare la standardele europene în 5 ani.

6. Concluzie

Durata estimată de 5 ani pentru contractul de concesiune a serviciului public de alimentare cu apă și canalizare în Comuna Bălești este justificată prin:

- raportul echilibrat între necesitatea recuperării investițiilor și protejarea interesului comunității;
- compatibilitatea cu prevederile Legii nr. 100/2016;
- asigurarea unui cadru flexibil de adaptare la schimbările legislative, tehnologice și socio-economice;
- stimularea concesionarului să îndeplinească indicatorii de performanță într-un termen rezonabil.

Prin urmare, perioada de 5 ani este optimă și realistă, asigurând atât eficiența economică și juridică, cât și protejarea interesului public.

X. TERMENE PREVIZIBILE PENTRU REALIZAREA PROCEDURII DE

ATRIBUIRE A CONTRACTULUI DE CONCESIUNE

1. Principiile procedurii de atribuire

Conform Legii nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, procedura de atribuire trebuie să respecte principiile:

- transparenței (informarea publică și accesul egal la documentație);
- nediscriminării și tratamentului egal al ofertanților;
- concurenței reale între operatorii economici;
- proporționalității între cerințele autorității și capacitatea operatorilor.

Aceste principii impun o procedură etapizată, cu termene rezonabile pentru fiecare pas, astfel încât procesul să fie atât eficient, cât și legal.

2. Etapele procedurii de atribuire

a) Elaborarea documentației de atribuire

- Responsabil: autoritatea contractantă (Primăria Bălești – compartimentele de specialitate, cu avizul Consiliului Local).
- Conținut: caiet de sarcini, regulament, indicatori de performanță, model de contract de concesiune, studiu de fundamentare.
- Durată estimată: 2 luni.

b) Aprobarea documentației de atribuire

- Responsabil: Consiliul Local Bălești, prin hotărâre.
- Durată: 1 lună (inclusiv consultarea comisiilor de specialitate și dezbateră publică).

c) Publicarea anunțului de concesiune

- Responsabil: autoritatea contractantă, în SEAP și în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (dacă valoarea estimată o impune).
- Durată: 2 săptămâni pentru pregătirea și validarea anunțului.

d) Perioada de depunere a ofertelor

- Conform Legii nr. 100/2016, perioada minimă de depunere a ofertelor trebuie să fie de 35–45 de zile de la publicarea anunțului, pentru a permite operatorilor să întocmească documentațiile tehnice și financiare.

e) Evaluarea ofertelor

- Responsabil: comisia de evaluare numită de autoritatea contractantă.
- Etape: deschiderea ofertelor, verificarea documentelor de calificare, analiza propunerilor tehnice și financiare, solicitări de clarificări.
- Durată estimată: 1–2 luni, în funcție de numărul și complexitatea ofertelor.

f) Desemnarea câștigătorului și comunicarea rezultatului

- Decizia se ia prin raportul comisiei de evaluare și dispoziția primarului, cu informarea Consiliului Local.
- Rezultatul se comunică tuturor participanților.
- Durată: 2 săptămâni.

g) Perioada de contestații

- Conform legislației, operatorii nemulțumiți pot depune contestații la Consiliul Național pentru Soluționarea Contestațiilor (CNSC).
- Durată: 2–4 săptămâni.

h) Semnarea contractului de concesiune

- După expirarea perioadei de contestații și soluționarea eventualelor litigii.
- Durată: 2 săptămâni.

3. Calendar estimativ

- Luna 1–2: elaborarea documentației;
- Luna 3: aprobarea documentației prin HCL;
- Luna 4: publicarea anunțului;
- Luna 4–5: depunerea ofertelor (35–45 zile);
- Luna 6–7: evaluarea ofertelor;
- Luna 7: desemnarea câștigătorului și comunicarea rezultatului;
- Luna 8: soluționarea contestațiilor și semnarea contractului.

Astfel, între inițierea procedurii și semnarea contractului se estimează o perioadă de 6–8 luni.

4. Avantajele planificării clare a termenelor

- Transparență și predictibilitate pentru operatorii economici interesați;
- Eficiență administrativă pentru autoritatea locală, care își planifică resursele și ședințele de consiliu;
- Reducerea riscului de litigii prin respectarea termenelor legale;
- Încredere sporită a comunității în procesul de concesiune, prin informarea publică și consultarea cetățenilor.

5. Concluzie

Procedura de atribuire a contractului de concesiune a serviciului public de apă și canalizare în Comuna Bălești se poate finaliza într-un termen de 6–8 luni, dacă sunt respectate etapele legale și se asigură o bună colaborare între autoritatea locală, instituțiile avizatoare și operatorii economici interesați.

Planificarea clară și respectarea acestui calendar garantează o tranziție rapidă de la sistemul actual fragmentar la un serviciu concesionat, modern și funcțional.

XI. CLAUZE FINALE (REDEVENȚĂ)

1. Noțiunea de redevență

Redevența reprezintă contraprestația financiară datorată de concesionar autorității publice locale, în schimbul dreptului de a exploata și administra serviciul public de alimentare cu apă și canalizare. Ea are rolul de:

- a asigura o compensație financiară pentru folosirea infrastructurii de utilități deținută de comuna Bălești;
- a constitui o sursă de venit suplimentară la bugetul local;
- a crea un mecanism de control financiar asupra activității concesionarului.

Redevența este reglementată de Legea nr. 100/2016 și de Legea nr. 51/2006, fiind o clauză esențială în contractele de concesiune de servicii.

2. Modul de calcul al redevenței

Redevența poate fi stabilită în două modalități principale:

a) Ca procent din incasarile realizate de concesionar

- Practică uzuală în concesionarea serviciilor publice;
- Asigură o corelare directă între performanța operatorului și veniturile autorității locale;
- Se propune un nivel de 1-5% din incasarile anuale obținute de concesionar din exploatarea serviciului.

b) Ca sumă fixă anuală

- Mai puțin flexibilă, dar oferă stabilitate bugetară;
- Este recomandată doar dacă veniturile sunt predictibile și stabile.

Pentru Comuna Bălești, varianta optimă este redevența procentuală, întrucât volumul de apă facturat și gradul de racordare al populației pot crește de-a lungul contractului.

3. Modalitatea de plată

- Redevența se achită anual, în două tranșe semestriale egale;
- Plata se face în contul bugetului local al Comunei Bălești;
- Concesionarul are obligația să transmită rapoarte financiare privind veniturile realizate, care stau la baza calculului redevenței.

4. Destinația redevenței

Veniturile obținute din redevență se utilizează exclusiv pentru:

- întreținerea și modernizarea infrastructurii de apă și canalizare aflată în proprietatea publică a comunei;
- cofinanțarea proiectelor cu finanțare externă;
- dezvoltarea altor servicii publice locale de utilități.

Această destinație asigură reinvestirea sumelor în beneficiul direct al comunității.

5. Mecanisme de control și transparență

Pentru a evita subraportarea veniturilor de către concesionar, contractul va include următoarele clauze:

- obligația concesionarului de a ține evidențe contabile separate pentru serviciul concesionat;
- dreptul autorității locale de audit asupra documentelor financiare și contractuale ale operatorului;
- raportări trimestriale privind indicatorii de performanță și situația financiară;
- sancțiuni financiare în caz de întârziere sau omisiune a plății redevenței.

6. Sancțiuni pentru nerespectarea obligațiilor

- Întârzierea la plată atrage penalități de întârziere de 0,1%/zi din valoarea datorată;
- Neplata redevenței pe o perioadă mai mare de 90 de zile poate conduce la rezilierea contractului;
- În caz de fraudă sau subraportare intenționată, concesionarul poate fi obligat la plata de daune-interese și pierderea dreptului de a participa la proceduri similare pe viitor.

7. Corelarea redevenței cu indicatorii de performanță

Redevența nu poate fi privită izolat de calitatea serviciului. Contractul va stabili:

- bonusuri sau reduceri în funcție de respectarea sau depășirea indicatorilor de performanță;
- posibilitatea de revizuire anuală a procentului de redevență, dacă apar modificări semnificative în infrastructură sau în nivelul de investiții.

8. Concluzie

Clauza redevenței reprezintă elementul financiar esențial al concesiunii, având dublu rol:

- de a aduce venituri la bugetul local;
- de a asigura un instrument de control asupra operatorului.

Stabilirea redevenței ca procent din veniturile brute (5–10%), cu plată semestrială și obligații stricte de raportare și control, garantează un echilibru corect între interesele comunității și cele ale operatorului.

Prin aceste clauze finale, contractul de concesiune devine nu doar un instrument de transfer de gestiune, ci și un parteneriat financiar și instituțional între administrația publică și operator, în beneficiul cetățenilor.

**PRESEDINTE DE SEDINTA,
CONSILIER LOCAL,
CÂRSTEA VASILE**

**CONTRASEMNEAZA,
SECRETAR GENERAL,
BALDOVIN CONSTANTIN-CRISTI**